

Štefanou nad Oravou

OBCENÉ NOVINY - OBČASNÍK

ČÍSLO 1/2012

ROČNÍK 9

Apríl je pre väčšinu z nás charakteristický odchodom zimy, ktorú vystrieda príjemná teplota, prvé púčiky kvetov a na záver naplno prepuknutá jar. V oblasti duchovna je štvrtý mesiac roka bohatý na udalosti Veľkej noci, kedy si kresťanský svet pripomína umučenie, smrť a vzkriesenie Krista.

Je to obdobie pre kresťanov nesmierne dôležité, plné utrpenia, no najmä radosti z Ježišovho zmŕtvychvstania. Prečo ale k veľkonočným udalostiam došlo? Prečo veľkňazi nenávideli Ježiša? Odpoveď je jednoduchá. Hlásal „novoty“, ktoré sa priechli ich vyhláseniam, ktoré boli zväčša smerované tak, aby vyhovovali im samotným. A samozrejme, tým, že narastal počet prívržencov Ježišovho učenia, postupne sa zmenšovali davы naslúchajúce veľkňazom. Niet divu, že od Poncia Pilát žiadali potrestanie osoby, ktorá bola zo dňa na deň obľúbenejšia. Samotný Pilát bol v prvom rade panovníkom a politikom. Nemohol si dovoliť priečiť sa vplyvným veľkňazom ani davom ľudí, ktorí žiadali Ježišovu krv. Veril v nevinu človeka, ktorého zástup žiadal ukrižovať. No dôležitým sa stalo to, čo by ľudia povedali, keby... „Ja nemám vinnu na krvi tohoto človeka.“

Ľud rozhodol. Strach z mienky spoločnosti, ako aj obava z nového a neznámeho zvíťazili.

Dovoľte mi preskočiť dvetisíc rokov a prejsť do prítomnosti.

Pokiaľ mám tú príležitosť, nesmierne rada vycestujem za hranice Slovenska. Spoznávanie iných krajín, no najmä ľudí a kultúr ma doposiaľ naučilo dve základné veci. Po prvé, byť hrdou na svoj pôvod a nezabúdať na domovinu. To druhé poznanie je, že aj napriek tomu, akí sme všetci odlišní, stále sme rovnakí. Máme možno iné zvyky a kultúru, používame iný jazyk a sme blondávi, hnedovlasí, alebo máme vlasy ako uhoľ... Všetci rovnako chceme prežiť spokojný život, ktorý „bude stáť za to“. Slovensko je pomerne uzatvorené pred cudzími vplyvmi a nie sme navyknutí na ľudí s odlišnou farbou pleti alebo s iným vierovyznaním. Osobne považujem predčasne nedôverčivé pohľady iba za strach z nepoznaného.

Vedome či nevedome, každého z nás z času na čas viac zaujíma to, čo povedia susedia alebo ako sa po nás budú pozerat, než to, čomu my osobne veríme a čo chceme či nechceme. Tu zdôrazním priateľstvo a priateľov. Títo, nám až pokrвне blízky ľudia, sú tí, pred ktorými môžeme naplno a bez obáv prejaviť svoje názory a myšlienky. Mnohí moji kamaráti sú v zahraničí, alebo nepochádzajú zo Slovenska. Káva s nimi chutí rovnako dobre a uvoľnene, ako s „našími“.

Všetci sme „len“ ľudia. Človek je jediný tvor na zemi, ktorý je schopný prejavovať veľké množstvo emócií. Vie sa ako jediný červenať, premýšľať v rôznych súvislostiach a najmä, a to v neposlednom rade, človek je jediný zo všetkých obyvateľov planéty, ktorý sa vie smiať.

Prajem Vám veľa jarnej energie a častý dôvod na úsmev.

Diana Maľugová

Láska Zeleného štvrtku,
viera Veľkého piatku,
nádej Bielej soboty
a víťazstvo Veľkonočnej nedele
nech Vás posilní a naplní pokojom a dôverou.

Prijmite pozdrav milý,
na sviatky Veľkej noci,
pán daj vám zdravia, sily,
buď vám vždy na pomoci.

Praje Obecný úrad a redakčná rada

Čím sa odlišujú jednotlivé dni Veľkej noci...

Veľkonočné sviatky sú v prvom rade najkrajšie cirkevné sviatky.

Na Zelený štvrtok sa zaviazu zvony a až do Vzkriesenia chodia chlapi s rapkáčmi po dedine. Varilo sa zeleninové jedlo.

Na Veľký piatok je prísny pôst. V tento deň gazdovia štepia stromy, presvetľujú koruny ovocných stromov. V tento deň sa vraj reznú rany lepšie hoja.

Na Bielu sobotu veriaci navštevujú Boží hrob, gazdinky chystajú veľkonočné jedlá.

Veľkonočná nedeľa – vzkriesenie je najväčší cirkevný sviatok. Veľkonočný pondelok, známy ako „kúpací pondelok“, majú v obľube chlapi od tých najmenších až po dospievajúcich. Majú so sebou vedrá s vodou, rôzne striekačky, voňavky, ale aj korbáče z prútia. Ako výslužku dostávajú maľované varené vajčička. Dnes sú to už čokoládové vajčička, nejaký ten peniaz a pre starších pohárik pálenky, či vína. Dnes si možno kúpiť aj pekné kraslice. Vajčičko predstavuje nový život, tak ako jar znamená prebudenie sa k životu.

Oľga Veselovská

Výsledky volieb do Národnej Rady Slovenskej Republiky

Štefanov nad Oravou, 10.03.2012

Počet voličov zapísaných v zozname voličov	505
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	361
Počet neplatných hlasov	8
1. SMER – sociálna demokracia	145
2. Kresťanskodemokratické hnutie	97
3. OBYČAJNÍ ĽUDIA a nezávislé osobnosti	34
4. Ľudová strana – Hnutie za demokratické Slovensko	20
5. Slovenská národná strana	11
6. STRANA SLOBODNÉ SLOVO – NORY MOJSEJOVEJ	7
7. 99 % - občiansky hlas	7
8. Slovenská demokratická a kresťanská únia	6
9. MOST – HÍD	6
10. Sloboda a Solidarita	6
11. Národ a Spravodlivosť – naša strana	5
12. Ľudová strana Naše Slovensko	3
13. Strana občanov Slovenska	3
14. Zelení	2
15. PRÁVO A SPRAVODLIVOSŤ	1
16. Strana zelených	1

VÝSTAVBA KANALIZÁCIE V OBCI

V našej obci začne na jar výstavba dlho očakávanej kanalizácie a ČOV. Zákazka bude financovaná z Programu cezhraničnej spolupráce Poľská republika – Slovenská republika 2007 – 2013, zo štátneho rozpočtu a z vlastných zdrojov obce.

Výberu zhotoviteľa stavby predchádzala príprava procesu verejného obstarávania a následne vyhlásenie súťaže vo vestníku VO dňa 26.11.2011 na predmet zákazky „Skvalitnenie prírodného prostredia prostredníctvom výstavby komunálnej infraštruktúry v obciach napoľsko - slovenskom pohraničí-Lipnica Wielka (PL) a Štefanov (SK): „Výstavba kanalizácie a ČOV v obci Štefanov nad Oravou“. Do verejnej súťaže predložilo svoje ponuky osem uchádzačov. Komisia pod vedením odborne spôsobilšej osoby vyhodnocovala ponuky na základe určených kritérií v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Úspešným uchádzačom sa stala firma Ing. František Jendroľ STAVPOČ, Kln, so svojou ponukou na realizáciu zákazky v sume 1 061 955,72 € s DPH. S víťaznou firmou dňa 23.03.2012 obec podpísala zmluvu o dielo. Dielo by malo byť dokončené a odovzdané do 15 mesiacov od odovzdania staveniska.

Jozef Kakačka, starosta

Vlastníctvo školy prevedené do rúk obce

Dlhoročné spory s mestom Tvrdošín o vlastníctvo bývalej Rímsko-katolíckej ľudovej školy sú ukončené. V prospech Štefanova nad Oravou. Početné súdne pojednávania a odvolávania sa, ktoré sa týkali školy v Dolnom Štefanove, skončili prevodom vlastníctva z mesta Tvrdošín na našu obec.

Poslanci štefanovského obecného zastupiteľstva sa na uplynulých stretnutiach zaoberali tromi návrhmi projektov ohľadom rekonštrukcie a využitia školy. Na základe jednotlivých projektov boli sformulované požiadavky zodpovedajúce charakteru plánovanej obnovy budovy. Konečný variant projektu bude vypracovaný projektantmi. Po jeho schválení obecným zastupiteľstvom bude potrebné aktívne pokračovať v zabezpečovaní finančných zdrojov na rekonštrukciu, napríklad v podobe grantov od Európskej únie.

Plánované využívanie budovy bývalej školy predpokladá jej transformáciu na Domov sociálnych služieb pre dôchodcov.

-diamat-

Minulosť, prítomnosť a pohľad do budúcnosti plátenníckeho domu – Paliderovskej kúrie

Azda každý z nás zaznamenal, že strecha plátenníckeho domu, ktorý je známejší skôr ako Paliderovská kúria, počas zimy neunesla nápor veľkého množstva ťažkého snehu a zrútila sa. Je to viac ako dvestoročná historická pamiatka, ktorá nielen architektonicky zachytávala plátennícku minulosť Štefanova. Aj preto má osobne, no verím, že aj všetkých priaznivcov kultúry a histórie našej obce, zaujímal jej osud – ten, ktorý má už naplnený a za sebou, ale aj ten, ktorý ju čaká v plánoch súčasného majiteľa.

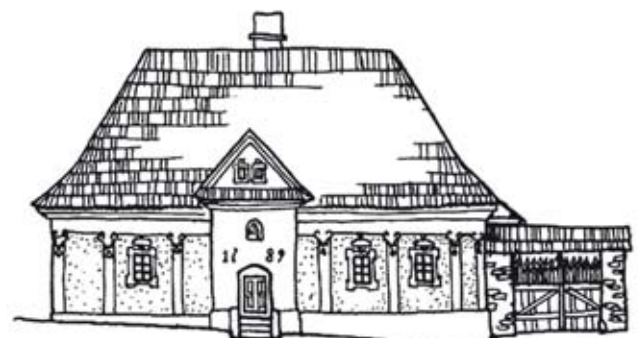
Paliderovská kúria je klasicistická stavba z roku 1789. Je to plátennícky dom, ktorej miestnosti sú zdobené štukovanou ornamentikou na klenbách prístupných z dvorany, v ktorej sa zachoval otvorený kozub s ohniskom. Ornamentálne prvky sa nachádzajú aj na fasáde, ktorej dominuje štítový výklenok vrátane ľudovej drevorezby- sochy Piety.

Historická podoba plátenníckeho domu bola zachránená formou výstavby jeho repliky v Múzeu oravskej dediny v Zuberici. Projektu sa venoval PhDr. Juraj Langer, CSc., ktorý bol investorom - Krajským ústavom pamiatkovej starostlivosti v Banskej Bystrici, povereným vypracovaním štúdie, vzhľadom na to, že dom bol z časti poškodený. Strecha bola nová, tá pôvodná zhorela pri požiari v roku 1911. „Sestra“ originálnej Paliderovskej kúrie v Múzeu oravskej dediny je síce mierne zmenšená, stále však zachytáva vysokú úroveň dedinských stavení, ktoré obývali plátenníci.

O plánovanej rekonštrukcii kúrie nám azda nik nepovie viac, ako jej majiteľ Peter Černý. „Pred zásahom do budovy, bolo potrebné vykonať pamiatkový prieskum, keďže strecha nebola pôvodná, ale po požiari nahradená novou.“ Porovnávacími štúdiami, týkajúcimi sa tvaru a výzoru kúrie, sa zaoberali architekti z Bratislavy. „Výsledok štúdie bol neskôr schválený pamiatkármi a zaslaný na Stavebný úrad kvôli stavebnému povoleniu, ktoré vyžadoval pamiatkový úrad.“ V najbližšom čase má byť, podľa slov p. Černého, v prvom rade obnovená strecha, aby do budovy nezatekalo. Bude nasledovať obnova hrubej stavby, štukovej výzdoby ale aj výmena okenných a dverových výplní.

Stručný „životopis“ Paliderovskej kúrie zakončím slovami filozofa: „História je svedectvom doby, dňom pravdy, životom pamiatky, majstrom života a zvestovateľkou dávnych dôb.“ (Cicero)

-diamat-

VČELÁRSTVO

„Syn môj, jedz med, lebo je dobrý, med z plástu je sladký tvojím ústam. Vedz, že aj múdrosť je taká pre tvoju dušu. Ak ju nájdeš, máš budúcnosť.“ (Biblia, Kniha príslovi 24. kapitola) To sú slová sv. Ambróza, patróna včelárov. Za patróna včelárov ho vyhlásili hneď po jeho smrti (r. 397). Vynikal zdravým úsudkom a inštinktom. Nikdy nebol včelárom, ale bol „doktorom liečiacim medovým jazykom, múdrostou.“ (R. Danko, Včelár 2/2011)

Človek chová včely už veľa stáročí ako úžitkové zvieratká. No napriek tomu sa včely nestali domácimi zvieratami. Nedajú sa skrotiť. Namiesto toho sa im snažíme prispôbiť. Včelár síce zabezpečuje pre včely obydľie – úle, čiastočne reguluje rozmnožovanie, ale nezabezpečuje im potravu. Včely zhromažďujú med a peľ ako zásoby na zimné obdobie a človek im tieto zásoby odoberá. Odobraté zásoby nahradzuje stráviteľnejším cukrovým sirupom. Medovicový med je pre ne ťažko stráviteľný. Týmto žijú s nami v akejsi symbióze. Včely musia zbierať svoju potravu – nektár a peľ v kvetoch, pričom plnia základnú úlohu, ktorú majú v prírode, t. j. opelujú hmyzomilné rastliny. Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo OSN (FAO) zistila, že 85 percent všetkých rastlinných druhov a 76 percent produkcie potravín na našom kontinente závisí od opelovania včelami, ktorých hospodársky význam je tak oveľa väčší než hodnota vyrobeného medu. Autorka článku v Záhradkárvi v č. 1 z roku 2011 uviedla: „...Bolo dokázané, že do 100 m vzdialenosti včelstiev od kvitnúcich stromov je opelenie 100 % do 200 m 95 % do 500 m 80 % a pri zväčšovaní vzdialenosti do 1000 m už len 50 %“. Na inom mieste tohoto článku autor píše: „výskum potvrdil, že v porovnaní s neopelenou odrodou včely zvyšovali úrodu plodov egrešov o 93 %, červených ríbezlí o 90 % čiernych ríbezlí o 13 – 32 %, jahôd a malín až o 90 %.“

Kým v roku 1981 bolo na Slovensku 36 366 včelárov, ktorí chovali vyše 376-tisíc včelstiev, dnes sa tieto údaje znížili na niečo viac ako 14-tisíc včelárov s vyše 235 tisíc včelstvami. Zníženie počtu včelstiev spôsobuje viacero činiteľov, medzi ktoré patrí aj premnoženie parazita varroa – klieštika včelieho a ním prenášané vírusové ochorenia včiel. Tie zlikvidovali veľké množstvo včelstiev. V niektorých okresoch vyhybnulo okolo 25 až 50 percent včelstiev. Na Orave až jedna tretina! (E. Pichlerová, týždenník Farmár 1/2008) Pri pravidelnom liečení včelstiev môžu s týmto parazitom včely žiť. Ak včelstvo neliečime, po vniknutí klieštika do úľa v priebehu dvoch – troch rokov uhynie. Klieštik zvyšuje riziko vírusových ochorení a kolaps

včelstva môže nastať aj pri nižších úrovniach napadnutia.

Okrem varroózy, klieštika, včelárov trápi najzávažnejšie bakteriálne ochorenie – mor včelieho plodu. Ochorenie sa nelieči, ale radikálne likviduje. Včelár je povinný spáliť úle, rámičky a spáliteľný materiál, ktorý prišiel do styku s chorým včelstvom. Spóry prežívajú v pôde aj niekoľko desiatok rokov. Sú veľmi odolné voči vysokým aj nízkym teplotám, aj voči dezinfekčným prostriedkom. Ohnisk moru včelieho plodu na Slovensku každoročne pribúda. Pre nás je alarmujúce, že v roku 2011 bolo ohnisko moru včelieho plodu vyhlásené na včelnici v katastrálnom území mesta Tvrdošín. Tak sa v ochrannom pásme 3 km ocitla aj naša obec. To prinieslo pre štefanovských včelárov niekoľko povinností. Okrem iného je to sprísnený hygienický režim zdravých včelstiev a sprísnený veterinárny dozor všetkých včelnic. Musíme si uvedomiť, že akčný rádius doletu včiel je až 7 – 8 km. Aby včely jeden dvojdecilitrový pohár naplnili medom, musí včela z úľa vyletieť 40-tisíckrát a navštíviť 1,5 mil. kvetov. Tu sa stretávajú aj s nakazenými včelami. A choroby sa šíria. Kto na to doplatí? No tí statoční včelári, ktorí ošetrovaniu venovali množstvo času, úsilia a prostriedkov.

Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR z 21. februára 2008 stanovuje podrobnosti o identifikácii a registrácii včelstiev. Tú musia slovenskí včelári, organizovaní vo zväze a spolu včelárov alebo individuálne hospodáriaci, či doteraz nikde neorganizovaní, dodržať. Škoda len, že v metodickom usmernení k vyhláške sa neuvádza, čo bude s tými včelármi, ktorí sa nezaregistrujú. Neregistrované včelstvá sa nekontrolujú včelármi a veterinárnymi lekármi a tak môžu byť nosičmi chorôb. Veterinárni lekári regionálnej veterinárnej a potravinovej správy nie sú schopní vykonať kontroly všetkých včelstiev a tak im pomáhajú vyškolení asistenti úradného veterinárneho lekára. Kontroly sa musia vykonávať každý rok.

Prečo som to uviedol takto podrobne?

Chcem Vás, milí spoluobčania, týmto poprosiť o spoluprácu pri predchádzaní a minimalizácii možnosti vzniku ochorení včelstiev v obci. Vyhlášky a zákony sú jedna vec, ochota pomôcť našej prírode, krásnym o ko potešujúcim kvetom a nakoniec aj lepšej úrode je vec druhá. Nie je to tak dávno, čo včielky lietali hádam z každej záhrady. Naši starí rodičia ich chovali,

aby opelovali ich ovocné stromky, zeleninu na hradách a úrodu na poliach. Niektorí mal väčší včelín, iní len jeden – dva úliky. Včelári zomreli, včielky tiež a v našich záhradách ostali prázdne úle. Určite hovorím za všetkých včelárov v obci, keď Vás poprosíme, aby ste prezreli svoje záhrady, včelíny a odstránili z nich neregistrované včelstvá, prázdne úle. Ak je problém s ich odstránením, aspoň zabezpečte uzatvorenie letáčov a iných prípadných otvorov, aby ich včelie roje nemohli obsadiť. Rojenie je totiž prirodzený spôsob rozmnožovania. Rój včiel po vyletení z úľa hľadá vhodné miesto na založenie novej včelej rodiny. Je bežné, že včely – hľadačky, takto nájdu prázdne, opustené a otvorené úle. Tieto roje obsadí. Kto zaručí, že úle sú čisté, vydezinfikované a najmä, bez choroboplodných zárodokov? Vzniklo tak včelstvo, ktoré je nositeľom ochorení a nebezpečím pre ďalšie včelstvá.

Keď budeme chovať zdravé včelstvá, splnia aj tých svojich 10 percent národohospodárskeho významu - výroba medu, vosku, propolisu, materskej kašičky, peľu a v neposlednom rade aj včelieho jedu. Uviedol by som niekoľko zaujímavostí o mede.

Med

je najstaršie sladidlo, prírodný liečivý zážrak a vynikajúci zdroj okamžitej energie pre posilnenie organizmu. Medy vznikajúce z nektáru sú kvetové (nektárové), sú svetlejšie a rýchlo kryštalizujú. Sladké šťavy produkované hmyzom, ktorý sa živí šťavami obsiahnutými v lyku sa nazývajú medovicami a z nej vzniká tmavý medovicový med, niekedy označovaný za lesný. Ak včely zbierajú nektár z kvetov a súčasne medovicu, vzniká zaujímavý zmiešaný med. Preto nemá vždy rovnakú farbu. Farba a tekutosť medu závisí od toho, aký druh kvetov včely navštívili. Čistý medovicový med je vhodný aj pre alergikov na peľ, pretože ho neobsahuje.

Čím je med cenný? Obsahuje priemerné asi 35 – 40 % ovocného cukru (fruktózy), 30 - 35 % hroznového cukru (glukózy) 17 - 22 % vody, minerálne látky, vitamíny, bielkoviny, iné sacharidy, dextríny... Je zložený z viac ako 70 % jednoduchých cukrov, ktoré bez akejkoľvek premeny prechádzajú zo žalúdka do čreva a z povrchu sliznice sa vstrebávajú do krvi. Krvným obehom sa dostáva do všetkých tkanív tela, zvlášť do svalov a pečene, kde sa pri nadbytku ukládajú ako glykogén. Nedostatok glykogénu sa prejavuje napr. únavou. Kvetový med obsahuje veľké množstvo peľu a ten posilňuje imunitný systém a činnosť tráviaceho traktu. Keby som mal vymenovať všetky pozitívne vlastnosti medu, článok by mal niekoľko strán. To nie je mojím zámerom. Preto uvádzam odkaz na stránku, kde je o mede napísané podstatne viac: napr. www.spolkvcelarovslovenska.sk.

Musím uviesť, že slovenské medy svojou kvalitou patria medzi svetovú špičku, čo dokazujú prvými miestami na svetových súťažiach.

„Do štyroch rokov po tom, čo uhynie posledná včela, zahynie ľudstvo“. Pred vyše polstoročím vyslovil túto výstrahu fyzik Albert Einstein. Jednoznačne zdôraznil potrebu chovu zdravých včiel pre ľudstvo.

Ivan Maľuga

POĽOVNÍCTVO

Zimná zasnežená krajina s ligotavými kryštálkami snehu je nádherná. Nie však pre každého... Sánkovačka na bielom snehu má síce svoje čaro, veľa snehu a štipajúci mráz však nie je príjemný pre divé zvieratá. Niektoré pri hľadaní potravy majú problémy, iné celú zimu prespia a ďalšie si ju doslova užívajú. Zver stráca v extrémnych podmienkach plachosť a čoraz častejšie schádza z vyšších polôh do dolín a aj do blízkosti ľudských obydľí, do ovocných sádov a záhrad, kde hľadajú spadnuté ovocie. Nie je za tým zvyčajne žiadne ochorenie, ale snaha prežiť - hľadajú pomoc. Poľovníci ju v rámci svojich možností a síl aj poskytujú. Považujú za samozrejmé, že sú to práve oni, ktorí zveri v tomto kritickom období pomáhajú. V neposlednom rade im to prikazuje aj zákon o poľovníctve č. 274/2009 Zb. Zák., kde v § 26 ods. 1 je uvedené „užívateľ poľovného revíru je povinný zabezpečiť celoročnú starostlivosť o ochranu zveri a poľovného revíru. Na ten účel najmä:príkrmovať zver v čase núdze zdravotne nezávadným krmivom takým spôsobom, aby sa krmivo neznehodnotilo vplyvom nepriaznivého počasia alebo nespôsobovalo zveri zdravotné problémy.“

Starostlivosť o zver sa vykonáva na základe vypracovaného plánu starostlivosti o zver na jednu poľovnícku sezónu termínovo ohraničenú od 1. marca do 28., resp. 29. februára, ktorý schvaľuje Lesný úrad vychádzajúc z normovaných kmeňových stavov zveri podľa bonitácie pre jednotlivé poľovné revíry. Samostatnou kapitolou je plán starostlivosti o zver v období núdze datovaný od 1. novembra a trvajúci 120 dní. Pod obdobím núdze, podľa zákona, rozumieme podmienky, kedy začína mať zver nedostatok potravy, preto je nutné, aby sme ju začali príkrmovať a zásobovať živinami. Na druhej strane si treba uvedomiť, že zver má geneticky naprogramované svoje biologické cykly bez toho, aby riešila, či zima bude studená, alebo mierna. Od jesene si vytvára dostatočné zásoby, čo znamená, že základným princípom starostlivosti v zime nie je kŕmenie, ale príkrmovanie. Zver sa v prvom rade orientuje na voľne dostupnú potravu, medzi ktorú patria semená lesných drevín, korenky, seno, suchá tráva, malinčie, alebo kôra stromov, ktorú ohrýzajú najmä srny a zajace. Diviaky sú vzhľadom na svoju vysokú inteligenciu veľmi opatrné a ku kŕmnyim zariadeniam chodia nepravidelne.

Za účelom príkrmovania raticovej zveri budujeme v poľovnom revíri kŕmidlá. Ich konštrukcia závisí od druhu krmiva, ktoré sa v nich zveri predkladá a od druhu zveri, ktorej majú slúžiť. Pre raticovú zver na pred-

kladanie objemového krmiva budujeme jednoduché rebrinové kŕmidlá, ktoré sa kombinujú s korýtkami, alebo zásobníkovými kŕmidlami na jadrové a granulové krmivo a soľníkmi na predkladanie soli, minerálnych a medicínálnych lizov. S príkrmovaním zveri súvisí aj prístupnosť krmiva pre zver. Pohyb zveri vo vysokom snehu je sťažený. Ladová vrstva na povrchu zraňuje nohy raticovej zveri, ktorá sa ľahšie stáva korisťou najmä vlkov, ktoré sa práve po zamrznutom snehu pohybujú ľahšie. Pohyb a silný mráz si vyžaduje vyšší výdaj energie a zver preto radšej zaľahne v blízkosti kŕmnych zariadení.

Príkrmovanie zveri v prírode sa riadi presnými pravidlami, na základe čoho musia poľovníci dbať na vyváženosť obsahu potravy, v ktorej by nemalo dominovať krmivo s vysokou energetickou hodnotou. Organiz-

mus zveri je uspôsobený prijímať v zime potravu s nižšími energetickými hodnotami, ako je napríklad seno, alebo kôra stromov, ktoré konzumujú kvôli tomu, aby mali pocit zasýtenia. Súvisí to s tým, že v zime u voľne žijúcich prežívavcov dochádza k periodickým zmenám v tráviacej sústave (zmenšovanie bачorových klkov), znižujú

jú svoju aktivitu a celkovo vydávajú menej energie. Nemenej dôležitý fakt je, že v tele srn a laní sa vyvíjajú plody.

Dôraz teda kladieme najmä na objemové (seno, sušené výhonky letnín), dužinaté (repa) a jadrové (ovos, kukurica) krmivo. Srnčia zver je vzhľadom na stavbu tela a spôsob trávenia menej závislá od pomoci človeka, preto si väčšinou vystačí s príkrmovaním len kvalitnou objemovou potravou.

V poľovnom revíri Poľovníckeho združenia JAVOR Štefanov nad Oravou, kde patria katastrálne územia obcí Štefanov nad Oravou, Krásna Hôrka a Medvedzie, máme vybudovaných niekoľko kŕmnych zariadení a samostatne stojacich kŕmelcov. O každé sa starajú poverení poľovníci. Pribežne dopĺňujú krmivo a prešľapávajú v snehu cestičky a priechody pre zver, ktorými ľahšie prichádzajú ku kŕmelcom. V zime zver mení svoje zvyklosti a je viac aktívna cez deň. Nie je zriedkavosťou, že nás čaká v blízkosti kŕmneho zariadenia bez zvyčajnej opatrnosti. Svojim spôsobom sú to jej poďakovania za starostlivosť, ktorú jej poskytujeme. Pohľad na zdravú, nestrádajúcu zver je potešujúci.

Uvádzať kilogramy, resp. tony toho ktorého krmiva, ktoré sme vyniesli na svojich plecích, alebo vyviezli zveri, myslím, nie je pre nás dôležité. Dôležité je, že aj počas tohtoročnej zimy 2011/2012, do histórie vojdúc pre zver svojou krutosťou, extrémnymi mrazmi a dlhotrvajúcou vysokou vrstvou snehu, zver nestrádala. Poľovníci PZ JAVOR sa o ňu veľmi dobre postarali.

Dovoľte mi ešte pár slov o ďalšej hrozbe pre našu prírodu, ktorá po zime hrozí a to je vypaľovanie trávy. Vypaľovaním trávy porušujete zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi. Za porušenie tohto zákona môžete dostať pokutu až 331 eur. Zákaz vypaľovania krovísk, tráv, buriny je zakotvený aj v zákone o poľovníctve. Občania však nemajú zakázané spaľovanie odpadu, prípadne založenie ohňa na určenom mieste, ale musia dodržať niektoré bezpečnostné pravidlá (dôkladne sa na spaľovanie odpadu pripraviť, nepáliť oheň počas veterného počasia, ohraničiť ohnisko vyhlbeninou, ku ohnisku si pripraviť jednoduché hasiace prostriedky a mobilný telefón pre prípadné privolanie pomoci alebo hasičov). Vypaľovanie trávy však predstavuje obrovské riziko aj pri ideálnych podmienkach a bezpečnostných opatreniach a preto je zakázané. Z médií sme každoročne informovaní o množstve takýchto požiariarov a nezriedka aj o tragédiách, ktoré spôsobili. Jarné vypaľovanie trávy postihuje nielen pôdne mikroorganizmy, ale aj mäkkýše, motýle, obojživelníky, plazy a vtáctvo hniezdiace na zemi a v krovinatých porastoch. Pre nás neviditeľné následky, pre prírodu obrovské katastrofy so zánikom kvetenstva a množstva živočíchov. Veď teplota vznikajúca pri požiariach dosahuje viac ako 600 stupňov Celzia a zabije všetko živé do hĺbky jedného metra. Stojí nám to zato? Uvedomme si, že vypaľovaním tráv a krovísk len zakrývame svoju vlastnú nečinnosť pri kultivácii a udržiavaní prírody. Pre našu neochotu obhospodarovať naše záhrady a lúky trpí nevinný – fauna a flóra.

Obecný ples

Tak ako po iné roky, ani tento rok sa naša obec nedala zahanbiť a pripravila obecno- hasičský ples pre všetkých priaznivcov humoru, tanca a skvelej zábavy. Ples bol pre všetkých ľudí, ktorí mali chuť sa zabaviť a zameniť domácky stereotyp aspoň za jeden večer výnimočnej nálady v spoločnosti svojich priateľov a známych.

Ples otvoril pán Pavol Kuloštiak, v zastúpení starostu obce, ktorý všetkým prítomným zaželel príjemnú zábavu. Ples bol spojený s vynikajúcou večerou a dobrým zákuskom ku káve, obohatený kultúrnym humoristickým programom v podaní nádejných mladých zabávačov. Celú noc nás sprevádzala skvelá hudba, pri ktorej sa zabavili všetky vekové kategórie. Veríme, že hostia si z tohto večera neodniesli len hodnotnú tombolu ale aj príjemné zážitky, a dúfame, že o rok sa opäť uvidíme v takom hojnom počte a v dobrej nálade.

Karolína Gavranová

Maškarný ples pre „veľkých“

Aj my veľkí sa občas túžime skryť za masky a možno si tak trochu dovoliť to, čo mimo fašiangového obdobia nemôžeme. Byť niekým iným. Ponektorí si splnili sen stať sa zaniietenou pracovníčkou JRD, v súčasnosti obľúbeným sultánom, či Ceasárom aj s milovanou Kleopatrou... a našli sa aj takí, ktorí sa jeden večer ocitli v koži (a či skôr v oblečení) bezdomovca, strakatej kravy, prípadne slečny z doby kamennej s mierne pokazeným chrupom- pravdepodobne od obhryzenej kosti.

Zaujímavosťou tohtoročného večerného maškarného plesu bolo polnočné odčepčovanie. Šťastnej neveste bol za muža vybraný šikovný robotník v montérkach, ktorý spočiatku utekal, ale nakoniec sme mu hlavu schladili a on sa predsa len posadil vedľa svojej nevesty v bielych šatách. Vzhľadom na nepnoletosť „manželov“, obrad sa dá považovať za protiprávny, no v žiadnom prípade nie proti- zábavný. Smiechu bolo viac než dost.

Karneval bol, podľa môjho názoru, jednoznačne úspešný. Zúčastnilo sa veľké množstvo originálnych masiek, ktoré sa zabávali až do neskorých večerných (= skorých ranných) hodín. Verím, že sa v kostýmoch uvidíme aj o rok!

-diamat-

Detský karneval

Zas a znova sa k nám vrátil fašiangový čas spojený s hudbou, tancom a zábavou. Aj v našej obci slávime špecifické fašiangové obdobie, kedy sa môže každý naplno odviazať a zabaviť. Inak to nebolo ani tento rok a obec si pre nás pripravila zaujímavý program. Fašiangy odštartovali plesom a koncom tohto obdobia sa mohli zabaviť aj deti, ktoré mali príležitosť pooblekať sa za masky všetkých podôb a farieb a nielen nás pobaviť, ale nás aj poriadne vystrašiť. Tento detský fašiangový ples bol sprevádzaný skvelou hudbou, pri ktorej si deti poriadne zatancovali, vyskákali sa a zašantili si. Každá maska bola krásna, a preto boli všetky deti odmenené za skvelý výkon v tancovaní.

Karolína Gavranová

ČO SME ZAŽILI V MATERSKEJ ŠKÔLKE

Stavanie snehuliakov

Prvé dni po dlhých vianočných prázdninách sme my, malí aj veľkí škôlkári, využili zimnú nádielku. Na školskom dvore sme postavili snehuliakov a hneď dvoch. Niekoľko dní nám materskú školu strážili.

Testy školskej zrelosti

V pondelok 23.1.2012 už od rána predškôláci ukazovali či od septembra môžu nastúpiť do prvej triedy. Dvaja chlapci a šesť dievčat svoje vedomosti a znalosti preniesli na papier pred pani psychologičkami. Všetci sú veľmi šikovní a školské tašky čo dostali pod stromček využijú po letných prázdninách. V tento deň k nám do materskej školy prišli dve slečny J. Joštiaková a T. Porvichová z Dental Alarm-Curaprox. Ukázali deťom ako si majú čistiť zúbky ako správne používať zubnú kefku. Hneď si to vyskúšali so svojimi kefkami, ktorými si v materskej škole poobede umývajú mliečne zúbky. Rodičia sa pozerali a počúvali a tak môžu doma svoje ratolesti usmerňovať.

Ďakujeme za prínosnú prednášku.

Maľovanie tváří

Takto sme si to pomenovali. Pani M. Knapová prišla do našej MŠ a celé dopoludnie deti menila na víly, princezné, spidermanov, zvieratká, princov, šašov... Každý si vybral sám. S maskami sa v MŠ vyspali a takto odišli domov. Všetkým sa to veľmi páčilo.

Karneval

U nás v našom lese na maškarnom plese bolo všetkým mas-kám veselo... Aj nám bolo v piatok 3.2.2012 veselo. Všetci sme sa premenili na niekoho iného. Šašo, princezné, víly, spidermani, piráti, zvieratá... sa spolu zabávali. Pozrieť sa prišli aj rodičia, s ktorými sme si zatancovali. Unavení ale spokojní sme sa naobedovali a išli spinkať. Veď v sobotu máme karneval v obci.

Zápis do školy

Hurá škola volá! Volá aj našich predškolákov - šesť dievčat a dvoch chlapcov. V stredu 8.2.2012 o 15.00hod.boli na zápise do ZŠ. Prvý krát spolu so svojimi rodičmi vstúpili do školy. Privítali ich usmievavé pani učiteľky. Pán riaditeľ im porozprával čo sa všetko môžu naučiť. Prváci im ukázali krásny kultúrny program. Predškoláci sa nedali zahanbiť a zaspievali veselé pesničky a zarecitovali krásne básničky. Ukázali, že sú smelí a neboja sa.

Ako sa máme správať na cestách

Od februára chodia deti niekoľko krát v týždni do kultúrneho domu. Majú tam rozloženú križovatku s dopravnými značkami, bicyklami, kolobežkami... Naučili sa ako sa majú správať na cestách, správne prejsť cez cestu, dopravné značky ale aj to, na čo je im prilba a reflexná vesta. Deťom to vysvetlil a ukázal pán Pindiak. Ďakujeme! Až do konca marca si to všetko môžu deti vyskúšať aj na svojich bicykloch a kolobežkách.

prežívanie, zvládanie negatívnych emócií. Každé stretnutie sa venuje jednej téme

1. Kto som
2. Pravidlá a hranice
3. Pocity a prejavy správania
4. Učíme sa ovládať svoj hnev
5. Šťastie, radosť, úsmev

Do našej MŠ prišla p E. Tyrolová a deťom informácie a vedomosti sprostredkovala prostredníctvom čítania príbehov, hier, vypracúvania pracovných listov, pohybových cvičení a pod. Štyri krát pracovala s deťmi a pomáhala jej pri tom opička Kika.

Fašiangová noc

Bez maminky a otecka zvládlo 8 detí spať v MŠ celú noc. Najprv zažili popoludnie plné hier, súťaží, hľadanie pokladu, diskotéku... Večer unavení a spokojní zaspali. Nevyronili ani jednu slzičku - gratulujeme.

Hviezdička

V Trstenej sa konala recitačná súťaž Hviezdička, na ktorej sa zúčastnila Natálka Krileková. Zarecitovala prózu Tvrdohlavý ježko od J. Belašicovej a dostala mimoriadnu cenu Matice Slovenskej.

Nezbedná opička Kika

Je preventívny program pre deti, ktorého úlohou je podnietiť záujem dieťaťa o vlastné vnímanie seba samého, svoje pocity,

AKO PREBIEHA PRÍPRAVA DIVADELNÉHO PREDSTAVENIA?

Divadlo, s ktorým sa nám každoročne na Štefana predstaví divadelná spoločnosť VENDŮ, sa postupom času udomácnilo ako príjemný zvyk, bez ktorého si ťažko predstaviť vianočné sviatky. Herci na javisku nám zakaždým odprezentujú úsmevné a výborne nacvičené predstavenie. No príprava a tajomstvá divadla ostávajú skryté za oponou. To, ako prebiehajú všetky potrebné prípravy, sa dozvieme na nasledujúcich riadkoch od tých najpovolanejších. Od p. Renáty Puchlovej a jednej z herečiek - Zuzany Štiptovej.

Ako sa varí divadlo?

Tak, ako na dobrý koláč, či jedlo potrebujete dobrý recept, tak aj na dobré divadlo potrebujete zaujímavý a dobrý text. A v dnešnej dobe, keď ľudia sú dennodenne dávkovaní len výbornými, akčnými, reálnymi a inými informáciami nájsť takýto recept na divadlo, ktoré by pobavilo, rozosmialo a ľudí odpútalo od ich starostí a povinností nie je ľahké.

U nás v divadelnej spoločnosti VENDŮ to už za tých 25 rokov funguje asi takto. V auguste pán režisér Jožko Puchel otvorí našu divadelnú skriňu, rozloží jej obsah divadelných textov, ktorý je už účtyhodný a začne čítať a vyberať, čo by divákovi ponúkol na premiéru. Popritom oslovíme našich priateľov a členov divadelnej spoločnosti, čo videli, čo sa im páčilo, alebo aký majú tip. A niekedy, pomôže aj náhodne vyslovená veta jedného z hercov: „Tak toto by som si zahral.“, ktorú vyslovil na jar 2011 a o premiére divadelnej hry na Vianoce 2011 bolo rozhodnuté.

Divadelnú komédiu pod pôvodným názvom „Ještě jednou, profesore“, sme videli počas nášho výletu v Prahe v Divadle Pod Palmovkou, kde hlavnú postavu hral autor tejto komédie pán Antonín Procházka.

Vďačný motív vyhoreného profesora, ktorý uniká do jemu známeho prostredia ruskej literatúry cez moderné prostriedky doby nás len nepobavil, ale ponúkol aj zamyslenie nad dnešným spôsobom doby.

No a keď sme sa už rozhodli, že to skúsime aj u nás v Štefanove, tak sme začali konať. Oslovili sme LITU (Autorská spoločnosť), ktorá zastupuje spisovateľov, scenáristov a iných umelcov na Slovensku i zahraničí, a ona sa spojila s p. Procházkom. Dohodli sme sa na cene za nákup textu, a za provízií pre autora za každé uvedenie diela na verejnosti. Po zaplatení nám doručili text, Roman Poláčik ho upravil a preložil z češtiny a mohli sme začať vyberať hercov na jednotlivé postavy a skúšať.

Prvé skúšky, takzvané čítačky sú takým hľadaním, komu a ako pasuje daná postava, či to netreba prehodiť, dať iný typ človeka k danému charakteru. Potom nasledujú už skúšky na javisku. A popri tom musíme myslieť a hlavne vymyslieť scénu, kulisy a kostýmy. Scéna musí byť variabilná, aby sme ju rozšírili, prípadne skrátili, podľa šírky a hĺbky javiska, na ktorom hráme a kulisy tento rok boli pohyblivé. Vymyslieť pohyblivosť a multifunkčnosť jednotlivých kulís zabralo nemálo času, ale spoločnými silami sme to zvládli.

Komédia Ešte raz, pán profesor je delená do 13 obrazov, ktoré sa menia a premena scény je potme, počas ktorej hrá hudba. Naši kulisári sú už v presúvaní kulís potme asi majstri Slovenska, toľkokrát to skúsali. A kostýmy? Nielen divadelných hier máme plnú skriňu, kostýmov máme skrine dve. A stále pribúdajú, lebo každý rok sa niečo ušije a už aj známi prinesú že: „Nechceš toto, hodí sa to možno na divadlo?“ Ešte všetko dobre ozvučiť a osvietiť, doladiť posledný výstup, klaňačku a divadlo je uvarené.

Ingrediencií tam je tak akurát a všetci kuchári, počnúc režisérom, hercami, kulisármi, šepkárkami, osvetľovačmi, zvukármi a ostatnými pomocnými kuchármi sú pripravení ho podávať svojim divadelným hosťom. Ich smiech a potlesk sú najhodnotnejším platidlom za vynaložené úsilie. Sme radi, že každoročne máme pre koho hrať a s chuťou budeme variť nové divadlá, nech táto tradícia pokračuje ďalej.

Tak prajem dobrú chuť.

Renáta Puchlová

Od čítačky, cez učenie sa textov, až po záverečnú klaňačku

Keď sme sa rozhodli uviesť hru Ešte raz pán profesor, ktorú sme mali možnosť vidieť počas nášho výletu do Prahy na doskách Divadla pod Palmovkou, vedeli sme, že sa púšťame asi do technicky najnáročnejšieho divadla. Preto aj naše skúšky začali na naše pomery dosť skoro, v auguste. Prvé skúšky sú tzv. čítačky. Počas nich dostaneme do rúk hru, pekne si ju čítame, vyberáme kto akú rolu bude hrať, upravujeme texty, občas niečo uberieme, občas niečo pridáme, občas zaktualizujeme dialógy, aby boli pre diváka čo najpútavejšie a ak si to situácia vyžaduje aj najkomickšie. Tieto skúšky patria medzi tie „najpokojnejšie“ a najzábavnejšie. Keď sa prepracujeme k ako takému prerozdeleniu úloh, začína tá menej príjemná časť: učenie textov. Niekedy sa stačí naučiť pár riadkov, niekedy celé strany. Zosynchronizovať to z pohybmí po javisku, zosúladiť sa s ostatnými hercami, naučiť sa používať rekvizity a v neposlednom rade vedieť sa to svojej úlohy vžiť, dá niekedy pekne zabráť a zaberie to kopu času. Keďže sme väčšinou všetci pracujúci a študujúci, skúsime hlavne po víkendoch, v čase nášho osobného voľna. Skúšky niekedy trvajú do neskorých nočných hodín. Avšak robíme to všetci dobrovoľne, bez nároku na honorár, z lásky k divadlu a svojim divákovi a aj pre svoj dobrý pocit, že hlavne my mladí využívame svoj voľný čas zmysluplne. Skúšky mnohokrát bývajú zábavné, často sa nám stáva, že pri nevydarených alebo naopak až veľmi vydarených scénach sa nedokážeme prestať smiať aj niekoľko minút a aj to je niekedy dôvod tých neskorých príchodov domov. Občas sa nezaobídu aj bez kriku, občas si skočíme do vlasov ale emócie patria k divadlu a bez toho by sa nám nepodarilo dodať hre vždy ten správny šmrnc. Ako ubiehajú týždne a blíži sa čas premiéry, začíname riešiť aj iné ako čisto herecké úlohy. Keďže si ako ochotníci nevychutnávame luxus profesionálov, stávajú sa z nás kulisári, rekvizitári, kostyméri ... Proste riešime všetko aby to naše predstavenie vyzeralo čo najprofesionálnejšie. Posledný týždeň pred Vianocami sa už doladujú posledné detaily a koná sa generálka. Medzi sebou radi hovoríme, že naša naozajstná generál-

ka je detské predstavenie, keďže vtedy je to asi prvýkrát, kedy ideme bez zastavenia so všetkou technikou úplne naplno. Najväčšia tréma však prichádza pred večerným predstavením, kedy je čas ukázať, čomu sme sa venovali posledné mesiace. Miešajú sa v nás pocity trémy, istého napätia ale aj chuti ísť na javisko a pobaviť divákov. Práve divák je ten, ktorý nás dokáže povzbudiť a dodáva energiu pokračovať. Najväčšou odmenou pre nás je, keď sa na našich dialógoch diváci bavia, vidíme, že hra zaujala, vnímajú ju, chápu a natiahnú ju potleskom alebo výbuchmi smiechu. Ten pocit, počas záverečnej klaňačky je neskutočný a dopriala by som ho zažiť každému. Keď počujete svoje meno a k nemu obrovský potlesk, v duchu si poviete, tak za toto to stálo. Tá emócia ktorú nám diváci v tom momente dodajú je obrovská a ženie nás pokračovať aj naďalej v tom čo robíme. Aj keď mnohokrát sa nám nechce chodiť na skúšky, učiť texty, tráviť dlhé hodiny počas nacvičovania, ten pocit po úspešnom predstavení stojí za to a preto každý rok na Vianoce nás tam vidíte a dúfame, že sa takto budeme stretávať aj v budúcnosti. Ďakujeme vám za vašu priazeň a tešíme sa na naše opätovné stretnutie.

Zuzana Štiptová

IV. ročník Hokejového turnaja o pohár starostu obce 2012

Začiatkom februára, 4. 2. 2012, sa u nás v obci konal v poradí už štvrtý Hokejový turnaj o pohár starostu obce. Zápasov sa, okrem hokejistov zo Štefanova, zúčastnili ďalšie tri mužstvá. Súťaživí a športu oddaní hokejisti, rovnako ako aj povzbudzujúci diváci, sa postarali o pravú hokejovú atmosféru. Neodmysliteľnou súčasťou bol aj zvuk korčulí, ktoré sa po ľade prehánali jedna radost. Naháňačku za pukom, lietajúcim od hokejky k hokejke, prerušila len zvinená sieťka bránky a výkrik „góóó!“

„Naši chlapi“ zo zostavy tímu Torpédo Štefanov, ktorí sa umiestnili na bronzovom treťom mieste sú: Lukáš Kuloštiak, Pavol Kuloštiak, Lukáš Koválik, Jakub Orčík, Juraj Pindiak, Dominik Štefaňák, Matúš Števaňák a Miloš Žuffa.

I keď, ako sa často hovorí, nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa, umiestnenie sa na popredných miestach určite poteší. Víťazom gratulujeme a všetkým hráčom prajeme veľa sily a odhodlania do ďalších zápasov!

MUŽSTVÁ:

1. Torpédo Štefanov
2. Barani – Bedrich team
3. Tvrdošín
4. Vavrečka

ZÁPASY:

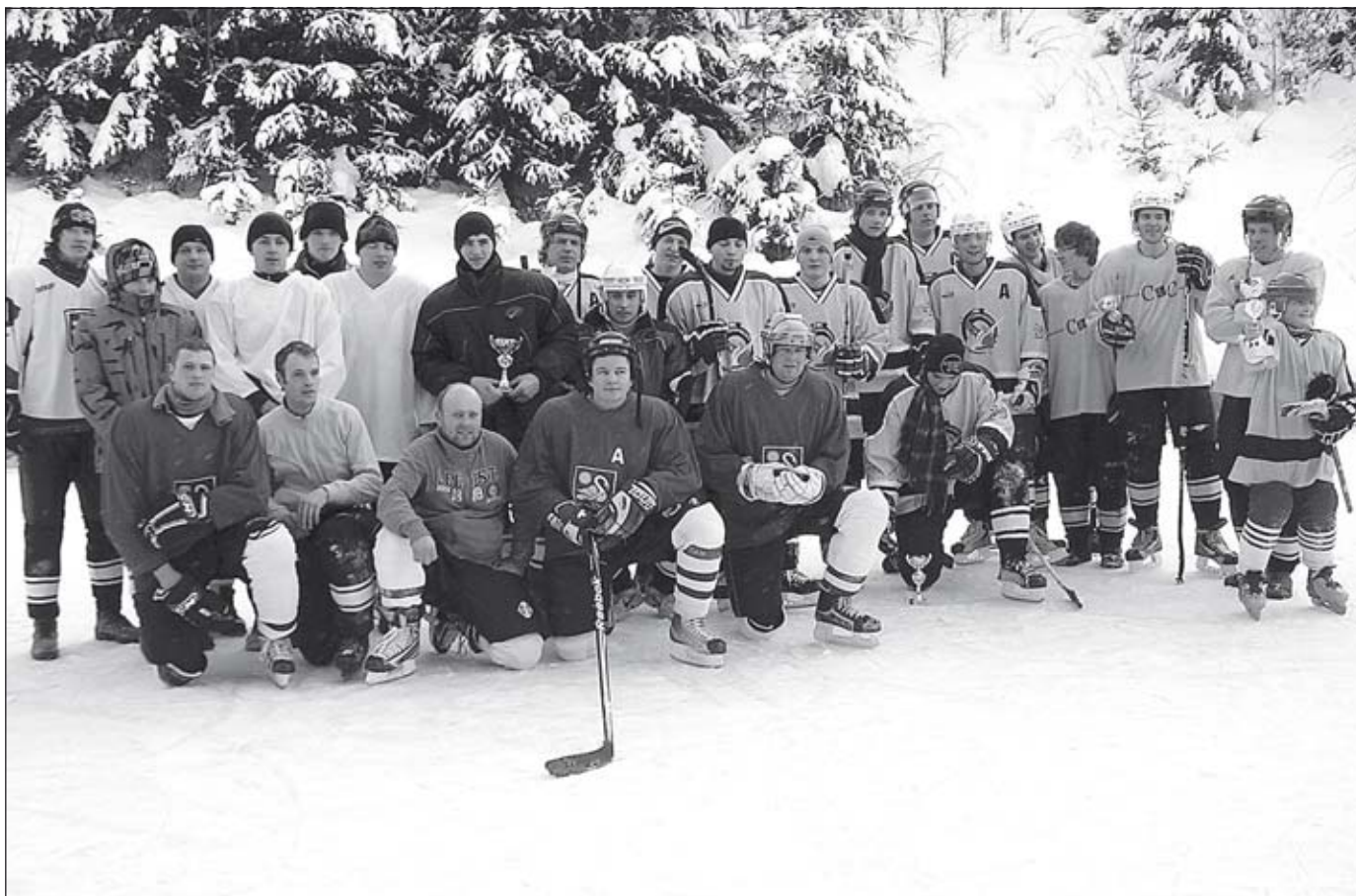
- Vavrečka – Tvrdošín 4:3
 Barani – Štefanov 6:3
 Štefanov – Tvrdošín 3:3
 Barani – Vavrečka 7:2
 Barani – Tvrdošín 3:4
 Štefanov – Vavrečka 2:0

Výsledná tabuľka:

Por.	Mužstvo	Body	Výhry	Remízy	Prehry	Skóre
1.	Barani – Bedrich team	4	2	0	1	16:5
2.	Tvrdošín	3	1	1	1	10:10
3.	Torpédo Štefanov	3	1	1	1	8:9
4.	Vavrečka	2	1	0	2	6:12

Za podporu pri organizovaní hokejového turnaja a za vytvorenie vhodných podmienok patrí vďaka Obecnému úradu Štefanov nad Oravou.

-diamat-

Nezabudnuteľná veľkonočná príhoda

Do čias starých materí by sa už ťažko chcel niekto vrátiť. Azda sa nám to ani nezdá, no všetko je premodernizované, ale aj my sme pohodlnejší.

Ako deti sme sa veľmi tešili na Veľkú noc, hlavne na veľkonočný pondelok, oblievačku. Mama skryla vedrá, aby pri oblievačke neplávala kuchyňa. Otec napriek tomu prichystal vedrá s vodou, takže sme hneď boli celé mokré.

No raz sa stalo, že mama skryla vedrá a keď prišli kúpači- nemali vody. V jednom hrnci videli ako by vodu, no bola to kapustnica s kapustou, ktorou nás poliali a na hlavách nám pristali strapce kapusty. Mama to mala pripravené na varenie. Nuž, určite sa v každej rodine stali všakovaké príhody.

Oľga Veselovská

Porovnanie najchladnejších rán od r. 2010

	JANUÁR	FEBRUÁR	MAREC	DECEMBER
2010	- 22°C	- 19°C	- 19°C	- 20°C
2011	- 21°C	- 16°C	- 15°C	- 15°C
2012	- 27°C (31.1)	- 33°C (3.2)	- 18°C	-

Silné mrazy boli od 1. až 13. februára 2012, po 14. februári už boli miernejšie. Okrem tuhých mrazov bolo aj veľa snehu.

Mrazy v tomto roku spôsobili, že vo viacerých domácnostiach zamrzli vodovodné prípojky, ba aj zemiaky v pivniciach.

Rok v pranostikách

- ❖ Zelený január, biely marec.
- ❖ Keď sú vo februári mláčky, budú neskoré oračky.
- ❖ Ak Matej popustí, to Jozef podrží.
- ❖ Apríl chladný, daždivý, úroda nás navštívi.
- ❖ Ak prší na 1. mája, bude neskôr sucho a neurodí sa seno.
- ❖ Na sv. Jána otvára sa letu brána.
- ❖ Keď júl pekne hreje, na Vianoce sa zima zaskvie.
- ❖ Aký je v auguste posledný deň, taká je aj celá jeseň.
- ❖ Na septembrovom daždi sedliakovi veľmi záleží.
- ❖ Ak je október zelený, bude január studený.
- ❖ Ak v novembri sneh padá do blata, bude na ozimine veľká strata.
- ❖ Keď je december mokrý, znamená to ľavnú zimu.

Spracovala p. Oľga Veselovská

V roku 2012

...prihlásení k trvalému pobytu:

Viktor Karpinski
Viera Karpinska
Veronika Viktoria Karpinska

...nás navždy opustili:

Július Salath
Jozef Puchel

Jubilanti:

70 rokov Vladimír Glonek
75 rokov Ondrej Krilek
Magdaléna Kováliková
80 rokov Margita Paľčová
Irena Lepáčková